

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SPRAWACH SZACOWANIA SZKÓD
POWSTAŁYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH I DZIAŁACH
SPECJALNYCH PRODUKCJI ROLNEJ W ZWIĄZKU Z WYSTĄPIENIEM
NIEKORZYSTNEGO ZJAWISKA ATMOSFERYCZNEGO**

1. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, za szkody spowodowane przez:

- 1) powódź – oznaczają szkody powstałe wskutek:
  - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących i stojących,
  - b) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
  - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich;
jako zalania nie traktuje się:
    - a) nawilgocenia gleby, jeżeli nie było ono poprzedzone wystąpieniem wody na powierzchni gruntu,
    - b) zastoisk wodnych, utrzymujących się corocznie na terenach podmokłych o wysokim poziomie wody gruntowej przez dłuższe okresy czasu niezależnie od nasilenia opadów atmosferycznych;
- 2) huragan – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;
- 3) piorun – oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego wydarzenia, potwierdzone dokumentem z Policji lub Straży Pożarnej;
- 4) suszę – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb; w przypadku gdy dla danej rośliny nie jest prowadzony monitoring suszy, szkody można oszacować, jeżeli monitoring potwierdza wystąpienie suszy w uprawach o analogicznych wymaganiach wodnych;
- 5) ujemne skutki przezimowania – oznaczają szkody spowodowane wymarznąciem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
- 6) przymrozki wiosenne – oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0 °C, w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
- 7) deszcz nawalny – oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;
- 8) obsunięcie się ziemi – oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz osuwanie się ziemi, z tym że:

- a) za szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie,
- b) za szkody spowodowane przez osuwanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
- grad – oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu,;
- 6) lawinę – oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórszych mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota.
2. Zastosowane w Procedurze określenia oznaczają:
- 1) dzierżawa w okresie wieloletnim – umowę dzierżawy zawartą na okres dłuższy niż 3 lata i trwającą, co najmniej do końca okresu kredytowania; umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania;
  - 1) gospodarstwo rolne – gospodarstwo dysponujące gruntami rolnymi o powierzchni większej od 1 ha fizycznego lub przeliczeniowego.
  - 2) Komisja – Komisję powołaną przez Wojewodę do spraw szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej znajdujących się na obszarach, na których wystąpiło niekorzystne zjawisko atmosferyczne: susza, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawina;
  - 3) MODR – Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach;
  - 4) MUW – Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie;
  - 5) PZDR – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego MODR;
  - 6) stwierdzenie skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – uzyskanie przez Wojewodę informacji o wystąpieniu skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – datę złożenia wniosku w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie lub Oddziałach Zamiejscowych MUW w Nowym Sączu lub Tarnowie przez urząd gminy w imieniu poszkodowanych rolników;
  - 7) Wojewoda – Wojewoda Małopolski.
3. Ustalenia wysokości szkody dokonuje Komisja w ciągu 2 miesięcy od dnia stwierdzenia skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych poprzez lustracje na miejscu jednak nie później niż:
- 3 miesiące od wystąpienia suszy, gradobicia, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawin,
  - 3 miesiące od ustąpienia wody umożliwiającego wejście Komisji na pola i rozpoczęcie szacowania szkód w uprawach, zwierzętach i maszynach spowodowanych przez powódź i 12 miesięcy od ustąpienia wody w przypadku szacowania szkód spowodowanych przez powódź w budynkach i drzewach,
  - w przypadku szkód spowodowanych ujemnymi skutkami przezimowania, ostateczny termin szacowania szkód ustala się do końca lipca. Jeżeli szkody powstałe w uprawach ozimych w terminie do 20 maja, wymagają zaorania uprawy, poziom szkód ustala się na poziomie 40 %.
4. Wojewoda w ciągu 3 miesięcy od dnia stwierdzenia skutków n.z.a. występuje do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o uruchomienie preferencyjnej linii kredytowej dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.
5. W razie kilkakrotnego uszkodzenia tej samej uprawy, wysokość każdej następnej szkody ustala się z uwzględnieniem wysokości poprzednio ustalonych szkód.
6. Niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym musi być dotknięty pewien obszar – najmniej sołectwo, w rozmiarach stanowiących zagrożenie dalszego ich funkcjonowania, z wyjątkiem:

- pioruna oraz w przypadku gdy uprawa prowadzona jest na użytkach rolnych położonych na obszarach narażonych na możliwość powstawania szkód wskutek miejscowych wymarzeń lub przymrozków wiosennych,
  - wystąpienia szkód w pojedynczych gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej jeżeli szkody przekraczają 30% średniej rocznej produkcji rolnej w tych gospodarstwach z 3 lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody lub powyżej 1050 zł w odniesieniu do pojedynczego środka trwałego.
7. W przypadku gdy zasięgiem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego objęty jest obszar co najmniej 50 % gmin z terenu województwa i zakres szkód uniemożliwia ich terminowe oszacowanie, Komisja za zgodą Przewodniczącego Komisji może dokonać ustalenia wysokości i zakresu szkód na podstawie weryfikacji szkód obejmującej 10% losowo wybranych gospodarstw rolnych z terenu gminy, które zgłosiły szkody i ustala procentowy przedział szkód dla poszczególnych upraw rolnych w gminie – **załącznik Nr VI**.
8. Szacowaniu podlegają wyłącznie poszkodowane gospodarstwa rolne i działki specjalne produkcji rolnej własne lub dzierżawione w okresach wieloletnich. Dzierżawa winna zostać udokumentowana przy złożeniu wniosku rolnika do gminy o szacowanie szkód.
9. Minimalna powierzchnia jednolitej uprawy na działce, na której zostały uszkodzone uprawy, nie może być mniejsza niż 0,1 ha.
10. W celu zakwalifikowania gospodarstwa rolnego do udzielenia pomocy poziom szkód oszacowany przez Komisję musi być wyższy niż 30% średniej rocznej produkcji w gospodarstwie z 3 lat poprzedzających rok wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.
11. Po wystąpieniu szkód w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi rolnik deklarujący chęć skorzystania z preferencyjnego kredytu lub innej formy pomocy niezwłocznie, nie później jednak niż 10 dni od dnia wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych¹⁾, zgłasza poniesione szkody w właściwym miejscowo dla położenia gruntów urzędzie gminy (miasta i gminy, miasta), podając jednocześnie średnią roczną powierzchnię prowadzonych upraw i średnią obsadę zwierząt gospodarskich z 3 lat poprzedzających rok wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego – wzór zgłoszenia stanowi **załącznik Nr I** (wypełniany w 2 egzemplarzach).
12. Organizacja pracy Komisji na terenie gminy, rozprowadzenie formularzy zgłoszenia o wystąpieniu szkód wśród rolników, powiadamianie poszkodowanych rolników o możliwych w danym roku formach pomocy oraz o terminie prac Komisji spoczywa na właściwym wójcie (burmistrzu, prezydencie miasta), który dokonuje uzgodnień w zakresie terminu szacowania szkód na terenie gminy z właściwym kierownikiem Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego koordynującym pracę Komisji na terenie powiatu.
13. Urząd gminy weryfikuje wnioski rolników, potwierdza dane rolnika zawarte we wniosku określonym **załącznikiem Nr I**, o oszacowanie szkód, a w szczególności powierzchnię gruntów rolnych z ostatnich 4 lat. Wnioski niekompletne lub niespełniające warunków pomocy (np. powierzchnia poniżej 1ha fizycznego lub przeliczeniowego, dotyczące niedostępnej formy pomocy) są zwracane rolnikom przez gminę.
14. Zweryfikowane indywidualne wnioski rolników o dokonanie szacunku szkód urząd gminy powinien ułożyć w segregatorze poszczególnymi sołectwami, zgodnie z adresem zamieszkania, oraz sporządzić imienny zbiorczy wykaz poszkodowanych rolników (**załącznik Nr.II.1**)
15. Wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) po upływie zgłoszeń rolników (w terminie do **20 dni** od dnia wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego) wnioskuje do Wojewody Małopolskiego (Wydziału Rolnictwa MUW lub Delegatur Zamiejscowych

---

¹⁾ ustalenie 10 dniowego terminu składania przez rolników wniosków do urzędów gmin o szacowanie szkód podyktowane jest koniecznością dokonania przez Komisję oględzin uszkodzonych upraw w terminie agrotechnicznym umożliwiającym dokonanie tej oceny i wzorowane jest na rozwiązaniach stosowanych przez firmy ubezpieczeniowe

w Nowym Sączu i Tarnowie) o dokonanie szacunku szkód przez Komisję – wzór wniosku na stronie Biuletynu Informacji Publicznej MUW w menu przedmiotowym – „Rolnictwo”, lub na stronie internetowej Urzędu w zakładce Rolnictwo – *załącznik Nr II*

16. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 15, wójt (burmistrz, prezydent miasta) przesyła po jednym egzemplarzu *załącznika Nr I*, kopię aktualnego zarządzenia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o powołaniu w skład Komisji pracowników urzędu gminy oraz dokumenty potwierdzające rodzaj zaistniałego niekorzystnego zjawiska atmosferycznego (zarządzenie o wprowadzeniu stanu alarmu lub pogotowia przeciwpowodziowego, dane z IMGW w zakresie: sumy opadów atmosferycznych, sytuacji hydrologicznej na rzekach, prędkości wiatru, przymrozków wiosennych, gradobicia).

17. Osoby powołane w skład Komisji, szacujące szkody w uprawach rolnych lub stawach hodowlanych, powinny posiadać co najmniej średnie wykształcenie w zakresie rolnictwa, ekonomiki rolnictwa lub rybactwa, a szacujący szkody w budynkach - wykształcenie i doświadczenie zawodowe w budownictwie.

18. Wnioski gmin po zakwalifikowaniu do szacowania przez Przewodniczącego właściwej Podkomisji, Wydział Rolnictwa MUW przekazuje do właściwego kierownika PZDR (fax, e-mail lub osobiście).

19. Komisja dokonuje szacunku szkód w poszczególnych gospodarstwach w oparciu o imienny wykaz poszkodowanych rolników (*załącznik Nr II.1*) oraz wnioski rolników (*załącznik Nr I - egzemplarz znajdujący się w urzędzie gminy*).

20. Organizację pracy Komisji na terenie gminy i obsługę administracyjną zapewnia właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta).

21. Wzór protokołu Komisji z szacunku szkód w gospodarstwie rolnym stanowi *załącznik Nr III*. Protokół Komisji należy sporządzić w **2 lub 3 egzemplarzach** – jeden dla MUW w Krakowie, jeden dla rolnika i jeden dla gminnego ośrodka pomocy społecznej (sporządzany w przypadku uruchomienia pomocy socjalnej).

22. Wzór zbiorczego protokołu szkód powstałych w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej na terenie danej gminy stanowi *załącznik Nr IV*.

23. Przesłanie zbiorczego protokołu szkód z terenu danej gminy wraz z załącznikami (protokołami indywidualnymi) przez Przewodniczącego powiatowego zespołu Komisji do Wydziału Rolnictwa zgodnie z obowiązującą rejonizacją winno nastąpić niezwłocznie po oszacowaniu szkód na terenie danej gminy. Indywidualne protokoły z szacunków szkód winny być ułożone analogicznie jak wnioski rolników o oszacowanie szkód, o których mowa w pkt 14. W przypadku uruchomienia pomocy socjalnej należy oddzielnie ułożyć protokoły dla wojewody i w celu przekazania do ośrodków pomocy społecznej. Równocześnie należy sporządzić imienny wykaz rolników z podziałem na poszczególne formy pomocy zgodnie z *załącznikiem Nr V*.

24. W przypadku, gdy rolnik posiada grunty rolne w kilku sołectwach, ale na terenie jednej gminy, uwzględnić należy adres zamieszkania rolnika.

25. W przypadku, gdy rolnik posiada grunty rolne na terenie kilku gmin, szacunku szkód dokonuje właściwa Komisja ze względu na położenie gruntów i sporządza z weryfikacji indywidualne protokoły, bez konieczności wyliczania obniżenia przychodu w gminach gdzie rolnik nie zamieszkuje. Przewodniczący powiatowego zespołu Komisji właściwy dla miejsca zamieszkania rolnika odpowiada za ostateczne zbilansowanie średniej rocznej produkcji tego gospodarstwa celem kwalifikacji do udzielenia pomocy. W tym przypadku po oszacowaniu szkód, gmina na terenie, której rolnik posiada grunty ale nie zamieszkuje, przekazuje protokół z szacunku szkód do gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania rolnika celem sporządzenia zbiorczego protokołu szacunku szkód zawierającego m. in. dane o średniej rocznej produkcji gospodarstwa jako całości i wartości obniżenia przychodu. Zbiorczy protokół z szacunku szkód obejmujący łączną powierzchnię gospodarstwa rolnego sporządza się w gminie właściwej dla miejsca zamieszkania rolnika. W przypadku, gdy gospodarstwo rolne położone jest na terenie kilku województw, ostateczny protokół z szacunku szkód

sporządza Komisja właściwa dla miejsca zamieszkania rolnika, po otrzymaniu protokołów z szacunku szkód od pozostałych wojewodów. Przewodniczący Komisji powiatowych w przypadku gdy miejsce zamieszkania rolnika położone jest poza obszarem województwa małopolskiego przekazują takie protokoły do MUW w Krakowie wraz z oddzielnym zestawieniem, celem ich przekazania do właściwych wojewodów.

26. Koordynujący pracę samodzielnych stanowisk pracy w Nowym Sączu i Tarnowie przesyłają niezwłocznie, po otrzymaniu od Przewodniczącego powiatowego zespołu Komisji do Oddziału Rolnictwa i Infrastruktury Wsi Wydziału Rolnictwa MUW kserokopie zbiorczych protokołów Komisji (*załącznik Nr IV*) z gmin z terenu swojego działania.

27. Oddział Rolnictwa i Infrastruktury Wsi Wydziału Rolnictwa MUW przygotowuje projekt wniosku Wojewody Małopolskiego do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o uruchomienie preferencyjnej linii kredytowej na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej poszkodowanym wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

28. Po uruchomieniu preferencyjnej linii kredytowej Oddział Rolnictwa i Infrastruktury Wsi Wydziału Rolnictwa MUW informuje o tym Samodzielne Stanowiska Pracy w Nowym Sączu i Tarnowie.

29. Po przygotowaniu indywidualnych opinii do kredytów preferencyjnych przez Wydział Rolnictwa MUW, oryginały przesyłane są do właściwego urzędu gminy lub są odbierane osobiście przez upoważnionego pracownika gminy. Za przekazanie opinii poszkodowanym rolnikom odpowiada urząd gminy. Opinie do działania 126 PROW - 2007 – 2013 „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych” przesyłane są bezpośrednio do rolnika przez Wydział Rolnictwa MUW w Krakowie lub przez Delegatury Zamiejscowe Wydziału Rolnictwa w Tarnowie lub Nowym Sączu (zgodnie z obowiązującą rejonizacją).